

INSTITUTUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ

**Raport privind calitatea datelor
Recensământului Populației și al Locuințelor
din anul 2011**

București

CUPRINS

1. PREZENTARE GENERALĂ	3
1.1. Baza legală	3
1.2. Organisme responsabile	4
2. SURSE DE DATE	5
2.1. Clasificarea surselor de date în conformitate cu articolul 4 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 763/2008	5
2.2. Lista surselor de date utilizată pentru recensământul din anul 2011	5
2.3. Matricea „Surse de date x Subiecte”	7
2.4. Nivelul de concordanță între sursele de date și caracteristicile esențiale (articolul 4, alineatul 4 al Regulamentului (CE) nr. 763/2008]	8
2.4.1. Enumerare individuală	8
2.4.2. Simultaneitate	9
2.4.3. Universalitate în cadrul teritoriului definit	9
2.4.4. Disponibilitatea datelor la nivel de zone restrânse	9
2.4.5. Periodicitate definită	9
3. CICLUL DE VIAȚĂ AL RECENSĂMÂNTULUI	9
3.1. Momentul de referință în conformitate cu articolul 5 (1) al Regulamentului (CE) nr. 763/2008	9
3.2. Pregătirea și realizarea colectării datelor	10
3.2.1. Date pe bază de chestionar	10
3.2.1.1. Proiectarea și testarea formularelor	11
3.2.1.2. Întocmirea unor eventuale liste de adrese, pregătirea activităților de teren, cartografiere, publicitate	12
3.2.1.3. Colectarea datelor în teren	12
3.3. Prelucrarea și evaluarea	14
3.3.1. Prelucrarea datelor	14
3.3.2. Evaluarea calității și a acoperirii, validarea finală a datelor	18
3.4. Diseminarea rezultatelor	23
3.5. Măsurile de asigurare a raportului cost-eficacitate	25

1. PREZENTARE GENERALĂ

1.1. Baza legală

Recensământul Populației și al Locuințelor 2011 s-a organizat și desfășurat pe baza următoarelor acte:

- **Conferința statisticienilor europeni** – Recomandări pentru recensămintele populației și locuințelor din runda 2010;
- **Legea nr. 677/2001** pentru protecția persoanelor cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date;
- **Regulamentul (CE) nr. 763/2008** al Parlamentului European și al Consiliului din 9 iulie 2008 privind Recensământul Populației și al Locuințelor;
- **Regulamentul (CE) nr. 1201/2009** al Parlamentului European și al Consiliului din 30 noiembrie 2009 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 763/2008 al Parlamentului European și al Consiliului privind Recensământul Populației și al Locuințelor în ceea ce privește specificațiile tehnice pentru tematici și pentru defalcarea lor;
- **Regulamentul (CE) nr. 519/2010** al Comisiei din 16 iunie 2010 de adoptare a programului de date statistice și metadate privind Recensământul Populației și al Locuințelor prevăzut de Regulamentul (CE) nr. 763/2008 al Parlamentului European și al Consiliului;
- **Regulamentul (CE) nr. 1151/2010** al Parlamentului European și al Consiliului de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 763/2008 al Parlamentului European și al Consiliului privind Recensământul Populației și al Locuințelor în ceea ce privește modalitățile și structura rapoartelor de calitate precum și a formatului tehnic pentru transmiterea datelor;
- **Ordonanța Guvernului nr. 36/2007** privind efectuarea Recensământului Populației și al Locuințelor din România în anul 2011, aprobată cu modificări prin **Legea nr. 5/2008**;
- **Hotărârea Guvernului nr. 1502/2009** privind organizarea și desfășurarea Recensământului Populației și al Locuințelor din România în anul 2011;
- **Hotărârea Guvernului nr. 1251/2010** pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1502/2009 privind organizarea și desfășurarea Recensământului Populației și al Locuințelor din România în anul 2011;
- **Hotărârea Guvernului nr. 1324/2010** pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1502/2009 privind organizarea și desfășurarea Recensământului Populației și al Locuințelor din România în anul 2011;
- **Hotărârea Guvernului nr. 922/2011** pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1502/2009 privind organizarea și desfășurarea Recensământului Populației și al Locuințelor din România în anul 2011;
- **Ordonanța de Urgență nr. 34/2011** pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 36/2007 privind efectuarea Recensământului Populației și al Locuințelor din România în anul 2011;
- **Legea nr. 170/2011** privind aprobarea Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 34/2011 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 36/2007 privind efectuarea Recensământului Populației și al Locuințelor din România în anul 2011;
- Normele INS de asigurare a confidențialității datelor;
- Angajamente de confidențialitate.

1.2. Organisme responsabile

În conformitate cu Ordonanța de Urgență nr. 36/2007, instituția responsabilă de pregătirea, conducerea, coordonarea și monitorizarea activităților necesare pentru desfășurarea lucrărilor Recensământului Populației și al Locuințelor din 2011 a fost **Comisia Centrală pentru Recensământul Populației și al Locuințelor**. Principalele atribuții ale Comisiei Centrale au fost următoarele:

- a) aprobă programul general de organizare a recensământului, programul și metodologia de înregistrare și de prelucrare a datelor și programul de publicare a rezultatelor;
- b) formulează recomandări ca urmare a consultărilor derulate în vederea elaborării proiectului de hotărâre a Guvernului privind momentul de referință al recensământului, perioada de înregistrare, bugetul recensământului, structurile organizatorice și de personal necesare programului de activități pentru efectuarea recensământului și pentru prelucrarea rezultatelor;
- c) aprobă formularele de înregistrare și instrucțiunile de completare a acestora;
- d) aprobă clasificările și nomenclatoarele necesare înregistrării și prelucrării datelor de recensământ, cu excepția celor aprobate prin hotărâri ale Guvernului;
- e) aprobă instrucțiunile, modul de organizare și îndrumă acțiunile și operațiunile de împărțire a teritoriului unităților administrativ-teritoriale în sectoare de recensământ;
- f) coordonează acțiunile de recrutare și instruire a întregului personal care participă la efectuarea lucrărilor de recensământ;
- g) aprobă programul de popularizare a recensământului;
- h) prezintă Guvernului și publică rezultatele preliminare ale recensământului.

Conform Articolului 5 din Legea nr. 5/2008, ”Organizarea și efectuarea recensământului se realizează sub aspect tehnico-metodologic de către Institutul Național de Statistică, sub coordonarea și controlul Comisiei Centrale pentru recensământul populației și al locuințelor, în concordanță cu directivele Uniunii Europene, precum și cu normele Comisiei Economice pentru Europa a Organizației Națiunilor Unite în domeniul recensământului populației și al locuințelor.”.

Componenta Comisiei Centrale pentru Recensământul Populației și al Locuințelor a fost următoarea:

Președinte:	- ministrul internelor și reformei administrative
Vicepreședinți:	- președintele Institutului Național de Statistică
	- secretar de stat la Ministerul Internelor și Reformei Administrative
	- secretar de stat la Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Locuințelor
	- secretar de stat la Ministerul Economiei și Finanțelor
	- secretar de stat la Ministerul Muncii, Familiei și Egalității de Șanse
Secretar:	- vicepreședinte la Institutul Național de Statistică
Membri:	- secretar de stat la Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului
	- secretar de stat la Ministerul Apărării
	- secretar de stat la Ministerul Afacerilor Externe
	- secretar de stat la Ministerul Sănătății Publice
	- secretar de stat la Ministerul Justiției
	- secretar de stat la Ministerul Culturii și Cultelor
	- secretar de stat la Secretariatul General al Guvernului
	- secretar de stat la Departamentul pentru Relații Interetnice

- reprezentantul Academiei Române
- reprezentantul structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale
- președintele Agenției Naționale pentru Romi

Pentru a gestiona toate activitățile de ordin metodologic și tehnic a fost organizat în Institutul Național de Statistică Secretariatul Tehnic Central al Comisiei Centrale pentru Recensământul Populației și al Locuințelor.

2. SURSE DE DATE

2.1. Clasificarea surselor de date în conformitate cu articolul 4 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 763/2008

Recensământul Populației și al Locuințelor din anul 2011 a fost planificat în România ca un recensământ **convențional**. Aceasta a fost singura soluție deoarece sursele administrative naționale nu înregistrează reședința obișnuită a persoanelor.

Odată ce parte din sursele administrative de date au devenit disponibile (la începutul anului 2012), a fost posibilă utilizarea lor pentru două mari scopuri:

- reconcilierea datelor
- imputări totale (aferele colectării indirecte de date).

Întregul teritoriu al României a fost împărțit în circumscripții, secții și sectoare de recensământ.

Între 20 - 31 octombrie 2011 circa 100¹ mii recenzori (câte unul pentru fiecare sector de recensământ) au vizitat sectoarele de recensământ și au realizat interviuri individuale “față-în-față” cu toate persoanele care aveau reședința obișnuită într-un anumit areal geografic. Date despre gospodării (ale populației sau instituționale), locuințe și clădiri (rezidențiale sau non-rezidențiale în care cel puțin o persoană avea reședința obișnuită) au fost înregistrate de asemenea în formularele tipărite ale recensământului.

După perioada de colectare a datelor a urmat corectarea erorilor (inclusiv ștergeri de înregistrări, imputări totale sau parțiale) și prelucrarea datelor.

Pe aceeași bază de date s-au realizat alte corecții, precum și imputări parțiale și totale de înregistrări. Astfel, **a existat o singură sursă de date** pentru Recensământul Populației și al Locuințelor din anul 2011 în România, utilizată ca principala bază pentru enumerarea populației, care va fi numită în continuare “baza de micro-date a recensământului”.

2.2. Lista surselor de date utilizată pentru recensământul din anul 2011

Toate persoanele urmau a fi intervievate de către un recenzor în perioada de colectare a datelor. În funcție de situația individuală a fiecărei persoane, populația urma să fie clasificată într-o singură categorie, iar informațiile personale să fie completate într-un anumit tip de formular. Cele 4 categorii sunt:

- Persoană prezentă (P) sau
- Persoană temporar absentă (TA) sau
- Persoană temporar prezentă (TP) sau
- Persoană plecată pe perioadă îndelungată (PPI)

Persoană prezentă este considerată persoana (indiferent de cetățenie și de țara de naștere) care avea, la momentul de referință al recensământului, reședința obișnuită într-o anumită zonă geografică a

---

¹ Numărul exact de recenzori a fost de 103.429 persoane.

României de o perioadă (neîntreruptă) de cel puțin 12 luni sau care sosise la reședința sa obișnuită situată într-o anumită zonă geografică a României pe parcursul ultimelor 12 luni premergătoare momentului de referință al recensământului, cu intenția de a rămâne cel puțin 12 luni.

Pentru a fi considerată prezentă, o persoană trebuia să fie prezentă la momentul de referință al recensământului (sau să fie plecată la locul de muncă, școală, la spital etc., dar să revină acasă la sfârșitul zilei / săptămânii).

S-a completat câte un formular P pentru fiecare persoană fără adăpost enumerată. Aceste persoane au fost considerate ca prezente în gospodăria lor originară sau într-un spațiu de locuit în comun unde i-a întâlnit recenzorul.

Persoană tempor absentă este considerată persoana (indiferent de cetățenie și de țara de naștere) care avea, la momentul de referință al recensământului, reședința obișnuită într-o anumită zonă geografică a României de o perioadă (neîntreruptă) de cel puțin 12 luni sau care sosise la reședința sa obișnuită situată într-o anumită zonă geografică a României pe parcursul ultimelor 12 luni premergătoare momentului de referință al recensământului, cu intenția de a rămâne cel puțin 12 luni.

Persoanele incluse în această categorie nu au fost prezente la momentul de referință al recensământului la adresa unde își aveau reședința obișnuită, dar absența dura de mai puțin de 12 luni sau erau plecați cu intenția de a lipsi pentru mai puțin de 12 luni. Absența putea fi cauzată de mai multe motive, iar persoana se putea afla pe teritoriul României sau în afara granițelor: pentru a munci, din motive legate de locul de muncă, pentru îngrijirea sănătății sau tratament medical etc.

Persoană temporar prezentă este considerată persoana (indiferent de cetățenie și de țara de naștere) care, la momentul de referință al recensământului, era venită în locul unde a fost recenzată pentru o perioadă mai mică de 12 luni sau cu intenția de a rămâne pentru mai puțin de 12 luni, într-o gospodărie privată sau într-un spațiu colectiv de locuit (în spital, hotel, motel etc.) pentru diverse motive: în concediu, pentru motive legate de locul de muncă, în vizită la rude sau prieteni, pentru îngrijirea sănătății sau tratament medical.

Persoană plecată pe perioadă îndelungată este considerată persoana (indiferent de cetățenie și de țara de naștere) care, la momentul de referință al recensământului, era plecată din localitatea de reședință obișnuită într-o altă localitate din țară sau străinătate, pentru o perioadă de cel puțin 12 luni sau era plecată de o perioadă mai scurtă de 12 luni, dar cu intenția de a absenta (de a fi plecată) pentru mai mult de 12 luni.

Studentii care își continuau stagiul educațional în altă localitate au fost înregistrați ca persoane plecate pe perioadă îndelungată în gospodăria părinților și ca persoane prezente în localitatea unde studiau.

Informații individuale despre persoanele prezente și cele temporar absente au fost completate în formularele P.

Informații individuale despre persoanele temporar prezente au fost completate în formularele TP.

Informații individuale despre persoanele plecate pentru o perioadă îndelungată au fost completate în formularele PPI.

În populația rezidentă (stabilă) au fost incluse doar persoanele prezente și cele temporar absente.

Baza de micro-date a recensământului a fost organizată pe componente, fiecare componentă având structura unuia dintre formularele de recensământ. Legătura dintre componente o reprezintă un cod unic, care are legătură cu sectorul de recensământ și cu ierarhia înregistrărilor în cadrul sectorului de recensământ.

Astfel, componentele bazei de micro-date a recensământului sunt:

- (1) fișierul P, conține înregistrări pentru toate persoanele care aveau reședința obișnuită în România pentru cel puțin 12 luni (sau cu intenția de a rămâne pentru cel puțin 12 luni) la momentul de referință al recensământului;
- (2) fișierul TP conține înregistrări pentru toate persoanele temporar prezente;
- (3) fișierul PPI conține înregistrări pentru toate persoanele plecate pe perioadă îndelungată;
- (4) fișierul M conține înregistrări pentru toate persoanele de 15 ani și peste care nu erau prezente în România la momentul de referință al recensământului, fiind plecate în străinătate pentru mai puțin sau mai mult de 12 luni. Informațiile din acest fișier sunt legate de cele colectate în formularele P sau PPI ;
- (5) fișierul LC conține înregistrări pentru toate locuințele (convenționale sau ne-convenționale) și informații despre clădirea în care este situată locuința;
- (6) fișierul G conține înregistrări pentru toate gospodăriile populației (private);
- (7) fișierul SC conține înregistrări pentru toate spațiile de locuit în comun și toate gospodăriile instituționale.

Spațiul colectiv de locuit este definit ca reprezentând una sau mai multe clădiri distincte, aflate la aceeași adresă, destinate a fi locuite, pe perioade diferite de timp, de către grupuri relativ mari de persoane, în general nelegate între ele prin legături de rudenie, care sunt reunite, în general, în scopuri și interese comune și care folosesc în comun unele spații și instalații (băi, bucătării, săli de mese etc.). Pentru fiecare persoană care trăia în spații de locuit în comun a fost completat un formular P sau un formular PPI, în funcție de situația fiecărei persoane.

După încheierea tuturor operațiunilor statistice de corecție și completare a bazei de micro-date, ansamblul tuturor înregistrărilor conținute în fișierele P, TP și PPI a reprezentat totalitatea persoanelor enumerate.

2.3. Matricea „Surse de date x Subiecte”

	Surse de date	Subiecte	
		Subiecte ne-derivate	Subiecte derivate
1	Populație P – Persoană PPI – Persoană plecată pentru o perioadă îndelungată de timp TP – Persoană temporar prezentă M – Persoane plecate în străinătate	<ul style="list-style-type: none"> - Locul reședinței obișnuite - Sexul - Vârsta - Starea civilă legală - Țara / locul nașterii - Țara de cetățenie - Locul anterior al reședinței obișnuite și data sosirii la reședința actuală; sau locul de reședință obișnuită avut cu un an înainte de recensământ - Relațiile dintre membrii gospodăriei - Localizarea locului de muncă - Statutul activității curente - Ocupația - Activitatea economiei naționale - Statutul profesional - Nivelul educațional absolvit - Locul de reședință avut vreodată în străinătate și data sosirii în țară (după 1980) - Forma sub care gospodăria ocupă locuința - Etnia - Religia - Limba maternă - Numărul de născuți-vii pe care o femeie i-a 	<ul style="list-style-type: none"> - Populația totală - Localitatea

		<ul style="list-style-type: none"> născut de-a lungul vieții - Anul căsătoriei (prima și cea curentă) - Anul încheierii uniunii consensuale - Domiciliul - Utilizarea internetului de către respondenți - Timpul de lucru (numărul total de ore lucrate și cel al orelor lucrate în activitatea principală) - Sectorul de activitate - Beneficii de protecție socială - Dificultăți în desfășurarea activităților zilnice 	
	G – Gospodărie		<ul style="list-style-type: none"> - Statutul gospodăriei - Situația familială - Tipul nucleului familial - Mărimea nucleului familial - Tipul gospodăriei private - Mărimea gospodăriei private
2	Locuință LC – Locuință, Clădire SC – Spațiu colectiv de locuit	<ul style="list-style-type: none"> - Tipul cartierului de locuințe - Localizarea cartierului de locuințe - Regimul de ocupare al locuințelor convenționale - Numărul de ocupanți - Spațiul locuibil / numărul de camere pe unitatea de locuit - Forme de locuire - Forma de proprietate - Sistemul de alimentare cu apă - Dotare cu toaletă - Instalațiile de baie - Tipul de încălzire - Locuințe în funcție de tipul de construcție - Locuințe în funcție de perioada construcției - Poziția locuinței în clădire - Numărul de camere (de locuit și cele utilizate în scopuri profesionale) - Reabilitarea termică a locuinței - Materialul pereților exteriori ai locuinței - Localizarea clădirii 	<ul style="list-style-type: none"> - Standardul privind densitatea

2.4. Nivelul de concordanță între sursele de date și caracteristicile esențiale (articolul 4, alineatul 4 al Regulamentului (CE) nr. 763/2008)

Baza de micro-date a recensământului îndeplinește caracteristicile esențiale ale recensământului definite de Regulamentul nr. 763/2008 privind recensămintele populației și locuințelor. Motivele sunt prezentate în continuare.

2.4.1. Enumerare individuală

Informația privind persoanele enumerate a fost obținută prin interviu personal (sau proxy-interviu cu o altă persoană care cunoștea situația personală a celui ce trebuia interviuat) și, pentru sub-acoperire, prin colectare indirectă a datelor din surse administrative (prin imputare (totală) de înregistrare). În sursele administrative utilizate existau înregistrări individuale privind persoanele pentru care nu s-au desfășurat interviuri individuale în perioada de colectare a datelor. Pentru colectarea prin interviu față-în-față, caracteristicile individuale au fost înregistrate separat în perioada de colectare a datelor în teren, pe formulare pe hârtie care ulterior au fost introduse în baza de microdate a recensământului. Pentru colectarea indirectă, caracteristicile individuale au fost preluate direct din sursele administrative în baza

de microdate a recensământului, prin legătura la nivel de înregistrare individuală utilizând codul numeric personal (CNP).

2.4.2. *Simultaneitate*

Informațiile privind persoanele și locuințele la recensământ se referă la același moment de timp, momentul de referință al recensământului. Acesta a fost ora “0” a zilei de 20 octombrie 2011.

Pentru sub-acoperire, înregistrările identificate în sursele administrative de date au fost imputate total în baza de micro-date a recensământului doar dacă prezența continuă pe teritoriul României pentru o perioadă de cel puțin 12 luni a fost constatată din informațiile deținute din mai multe surse de date.

2.4.3. *Universalitate în interiorul teritoriului definit*

Recensământul populației și al locuințelor din anul 2011 furnizează date despre toate unitățile statistice (persoane, locuințe, clădiri, nuclee familiale) de pe teritoriul României.

Populația rezidentă măsurată la Recensământul Populației și al Locuințelor din anul 2011 include toate persoanele care aveau reședința obișnuită în România, indiferent de alte caracteristici (reședința legală / permanentă, cetățenia, țara de naștere), la momentul de referință al recensământului.

Colectarea indirectă s-a bazat pe principiul reședinței obișnuite, în sensul că înregistrările care lipseau din baza inițială de micro-date și erau prezente în sursele de date administrative au fost incluse în “baza de microdate a recensământului” **doar dacă existau suficiente dovezi** că persoana avea reședința obișnuită în România la momentul de referință al recensământului.

2.4.4. *Disponibilitatea datelor la nivel de zone restrânse*

Datele sunt disponibile pentru toate zonele geografice mici și pentru toate grupele de unități statistice. Datorită necesității de a asigura un nivel rezonabil de calitate, datele sunt diseminate la nivel de unități administrativ teritoriale – județe, municipii, orașe, comune, sate componente ale comunelor și circumscripții de recensământ².

2.4.5. *Periodicitate definită*

În România, recensământul populației și al locuințelor are o tradiție istorică lungă. România a desfășurat recensăminte ale populației în 1899, 1912, 1930, 1941, 1948, 1956, 1966, 1977, 1992, 2002 și 2011. Pentru ultimele 3 decenii, recensământul populației a fost realizat la începutul fiecărui deceniu.

Recensământul populației și al locuințelor va continua să fie desfășurat în mod periodic în viitor, într-o nouă formă, adaptată la condițiile existente de la momentele respective de timp. Pentru asigurarea comparabilității, sperăm ca mediul social și condițiile economice specifice ale țării vor permite desfășurarea recensământului populației la începutul fiecărui deceniu.

3. CICLUL DE VIAȚĂ AL RECENSĂMÂNTULUI

3.1. Momentul de referință în conformitate cu articolul 5 (1) al Regulamentului (EC) nr. 763/2008

Momentul de referință al Recensământului Populației și al Locuințelor 2011 a fost ora “0” a zilei de 20 octombrie 2011.

Principalele etape ale Recensământului Populației și Locuințelor din anul 2011 au fost următoarele:

---

² O circumscripție de recensământ conține circa 60 de sectoare de recensământ.

Activitatea	Perioada / Termen final
Elaborarea legislației specifice recensământului	2007-2012
Înființarea Comisiei Centrale pentru Recensământul Populației și Locuințelor	începutul anului 2008
Aprobarea bugetului RPL 2011 de către Guvernul României	decembrie 2009 (bugetul a devenit disponibil la începutul anului 2011, fiind suplimentat în anul 2012)
Finalizarea materialelor de recensământ (formulare, manuale, nomenclatoare și clasificări, alte materiale utile) și aprobarea lor de către Comisia Centrală pentru Recensământul Populației și Locuințelor	iulie-august 2011
Recensământul de probă	7-16 mai 2011
Colectarea datelor pentru Recensământul Populației și al Locuințelor	20-31 octombrie 2011
Desfășurarea Anchetei de control a RPL 2011	3-14 noiembrie 2011
Introducerea datelor din formularele de centralizare	decembrie 2011-ianuarie 2012
Introducerea datelor din formularele individuale	decembrie 2011- februarie 2013
Asigurarea completitudinii datelor (colectarea indirectă)	martie – iunie 2013
Publicarea rezultatelor provizorii	2 februarie 2012
Publicarea rezultatelor preliminare	24 august 2012
Publicarea rezultatelor finale, prin:	
- comunicat de presă	4 iulie 2013
- prezentarea în format tipărit a rezultatelor finale (4 volume tematice)	ultimul trimestru din anul 2013
- realizarea aplicației web de hipercuburi	31 martie 2014
Transmiterea către Eurostat a Raportului de calitate a RPL 2011	31 martie 2014

3.2. Pregătirea și realizarea colectării datelor

3.2.1. Date pe bază de chestionar

S-au folosit următoarele tipuri de formulare de recensământ:

A. FORMULARE DE ÎNREGISTRARE

1. **Formular LC** – Locuință, Clădire
2. **Formular G** – Gospodărie
3. **Formular P** – Persoană (formular individual)
4. **Formular PPI** – Persoane Plecate pentru o Perioadă Îndelungată
5. **Formular TP** – Persoane Temporar Prezente

6. **Formular M** – Persoane de 15 ani și peste, plecate în străinătate

7. **Formular SC** – Spațiul colectiv de locuit

B. FORMULARE DE CENTRALIZARE

1. **Formular CL** – Centralizator clădiri și locuințe din sectorul de recensământ

2. **Formular CP** – Centralizator persoane din sectorul de recensământ

3. **Formular CELR** – Centralizator – populația după etnie, limbă maternă și religie din sectorul de recensământ

4. **Formular CM** – Centralizator persoane plecate în străinătate

C. FORMULARE AUXILIARE

1. **Formular PR** – Fișa personalului de recensământ

2. **Formularul BM** – Borderoul mapei, care cuprinde Componenta sectorului de recensământ și conținutul mapei

3.2.1.1. Proiectarea și testarea formularelor

Proiectarea formularelor recensământului din anul 2011 a ținut cont de următoarele aspecte principale:

- a. necesitatea de a colecta toate subiectele cuprinse în Anexa Regulamentului (CE) nr.763/2008;
- b. obligația de a acoperi fără suprapuneri toată populația (cele 4 categorii de persoane descrise la punctul 2.2.);
- c. obligația de a colecta toate caracteristicile / variabilele de bază descrise în Anexa 1: Lista subiectelor de bază și a celor suplimentare propuse pentru runda 2010-2011 de recensăminte ale populației și locuințelor de către Comisia Economică a Națiunilor Unite pentru Europa și Recomandările Eurostat pentru recensămintele populației și locuințelor din anii 2010-2011;
- d. necesitatea de a asigura comparabilitatea internațională prin folosirea clasificărilor internaționale ale ocupațiilor, activităților economiei naționale, cetățeniei și țării de naștere, clasificarea internațională standard a nivelurilor de educație etc.;
- e. posibilitatea de a colecta unele subiecte ce nu fac parte din subiectele de bază descrise în Anexa 1 a documentului mai sus menționat;
- f. necesitatea de a asigura comparabilitatea seriilor de timp între recensămintele populației;
- g. necesitatea de a furniza rezultate preliminare cât mai rapid cu putință după colectarea datelor;
- h. necesitatea de a evidenția specificitatea și caracteristicile distinctive ale populației României;
- i. cerințe pe plan național din partea:
  - **Băncii Naționale a României** - a formulat o cerință privind includerea în formularele de recensământ a unui modul special adresat persoanelor de 15 ani și peste care erau plecate în străinătate; modulul s-a concentrat pe date despre fenomenul de trimitere de remitențe din străinătate persoanelor din țară și pe caracteristicile persoanelor plecate în străinătate.
  - **Ligii pentru Promovarea și Apărarea Drepturilor Persoanelor cu Handicap din România** - a solicitat a se colecta date despre existența unor tipuri de dizabilități conform cu Clasificarea Internațională privind Funcționarea, Dizabilitatea și Sănătatea (ICF). Formularul de recensământ individual P a inclus un set minim de 6 întrebări elaborate de Grupul de la Washington privind Statistica persoanelor cu dizabilități.

- **Organizațiilor non-guvernamentale care promovează drepturile persoanelor de etnie roma** care au avut o implicare activă în pregătirea recensământului, în scopul realizării unei bune participări a acestei categorii de populație la recensământul din 2011.

- **Ministerului Dezvoltării Regionale și Turismului** - a solicitat colectarea de date privind numărul și caracteristicile locuințelor reabilitate termic.

- k. alte subiecte specifice unei cercetări statistice în rândul populației: lungimea adecvată a interviului, formularea unor întrebări ușor de înțeles, întrebări care să nu atingă aspecte ale vieții intime etc.

3.2.1.2. *Întocmirea unor eventuale liste de adrese, pregătirea activităților de teren, cartografiere, publicitate*

Agencia Națională pentru Cadastru și Publicitate Imobiliară a fost responsabilă de pregătirea listelor de adrese și de delimitarea sectoarelor de recensământ. Pentru aceasta, întreg teritoriul României a fost împărțit în 103.429 sectoare de recensământ, pentru fiecare dintre acestea producându-se o listă a tuturor adreselor care trebuiau să fie vizitate în scopul de a se identifica toate locuințele (convenționale sau de alt tip) și clădirile în care cel puțin o persoană își avea reședința obișnuită.

Listele de adrese și conținutul fiecărui sector de recensământ au fost obținute automat, pe baza informațiilor disponibile la nivelul fiecărei unități administrativ-teritoriale.

Din cauza lipsei unor informații disponibile, listele de adrese disponibile au fost actualizate de către personalul Secretariatelor Tehnice Județene prin vizitarea sectoarelor de recensământ înainte de începerea perioadei de colectare a datelor.

În final, fiecare recenzor a avut o listă de adrese pe care acesta a trebuit să le viziteze pentru a desfășura interviuri față-în-față.

3.2.1.3. Colectarea datelor în teren

Vizita preliminară: în data de 19 octombrie 2011 fiecare recenzor a fost obligat să viziteze teritoriul întregului sector de recensământ de care a răspuns în scopul de a:

- cunoaște toate adresele pe care trebuie să le viziteze;
- identifica toate clădirile și de a afla dacă acestea au sau nu destinație de locuit sau sunt firme, întreprinderi, școli etc.;
- identifica toate locuințele în care este posibil să locuiască cineva, în special pe acelea care nu aveau destinație de locuit din construcție;
- identifica toate clădirile cu destinație de locuit, inclusiv cele abandonate, neocupate sau nefinalizate;
- distribui materiale publicitare sau alte materiale prin care populația să fie anunțată de desfășurarea recensământului;
- realizarea unei planificări a vizitelor în cursul perioadei de colectare a datelor cu scopul de a avea suficient timp pentru desfășurarea tuturor vizitelor;
- identificarea clădirilor/locuințelor situate la limitele sectoarelor de recensământ care ar putea fi incluse în ambele sectoare sau dimpotrivă, să fie neincluse în nici unul din cele 2 sectoare.

Vizitele desfășurate în perioada de colectare a datelor în teren: între 20-31 octombrie 2011 fiecare recenzor a fost obligat să viziteze toate adresele din sectorul ce i-a fost repartizat în scopul de a desfășura interviuri individuale cu toate persoanele și de a înregistra în formularele specifice ale recensământului caracteristicile locuințelor și clădirilor.

Recenzorii au avut obligația de a vizita adresele din sectoarele de care răspundeau de atâtea ori de cât era necesar pentru a găsi gospodăria / persoanele care trăiau la respectivele adrese. Interviuurile proxy au fost permise doar în cazurile în care persoanele au fost extrem de greu de găsit.

Ritmul de desfășurare al interviurilor a fost monitorizat zilnic prin sms. Fiecare recenzor trebuia să raporteze în dimineața fiecărei zile din perioada de colectare a datelor în teren numărul de persoane și locuințe vizitate și intervievate în ziua precedentă. Monitorizarea a avut loc la nivel național și al județelor.

În ultimele zile ale celei de-a doua săptămâni de colectare a datelor în teren, analizând ritmul de înregistrare, s-au adoptat o serie de măsuri suplimentare, precum:

- fiecare primărie a organizat un loc special unde persoanele nevizitate încă de un recenzor să poată veni pentru a fi intervievate;
- primăriile orașelor mari au dedicat o adresă specială de poștă electronică (adresă de e-mail) pentru primirea chestionarelor completate de persoanele care nu au fost recenzate de către recenzori;
- fiecare primărie a trimis suplimentar mai mulți recenzori în unele sectoare de recensământ în care sistemul de monitorizare a arătat un număr scăzut de interviuri realizate; în unele cazuri, recenzorii au vizitat unele adrese împreună cu controlorul care răspundea de respectivul sector de recensământ, cu scopul de a convinge populația să accepte interviul de recensământ;

Pe perioada colectării datelor în teren au funcționat două canale suplimentare de informare a populației, respectiv:

- la nivelul fiecărei primării populația a putut afla numele recenzorului responsabil de un anumit sector de recensământ, pentru a putea verifica dacă persoana care s-a prezentat ca recenzor avea realmente acest rol;
- la nivelul Institutului National de Statistică a funcționat un Call Center, cu scopul de a oferi orice informație referitoare la Recensământul Populației și al Locuințelor, 24 ore din 24, în toate zilele perioadei de colectare a datelor în teren, precum și după această perioadă.

Activitățile recenzorilor după perioada colectării datelor în teren

Imediat după perioada de colectare a datelor, fiecare recenzor a fost obligat să desfășoare 3 activități importante.

Prima dintre ele a constat în verificarea ordinii formularelor în mapă, a gradului de completare a acestora și a corectitudinii informațiilor incluse în formulare.

A doua îndatorire a constat în activitatea de completare a cinci tipuri de formulare de centralizare cu date pentru sectorul de recensământ de care s-a ocupat, prin agregarea datelor înregistrate în formularele individuale și în alte două formulare auxiliare. Prelucrarea formularelor de centralizare pentru cele 103.429 sectoare de recensământ a permis publicarea primelor rezultate provizorii, pe 2 februarie 2012, la trei luni după încheierea perioadei de colectare a datelor.

Ultima activitate de care s-au ocupat recenzorii a constat în predarea tuturor materialelor de recensământ (formulare de înregistrare completate sau neutilizate, manuale, liste de adrese, formulare de centralizare etc.) către Secretariatele Tehnice Județene ale Recensământului Populației și Locuințelor.

Popularizarea recensământului s-a realizat prin următoarele mijloace:

- afișe care prezentau scopul, obiectivele și perioada de colectare a datelor Recensământului Populației și Locuințelor, realizate în cele mai frecvente limbi materne utilizate în România;

- scrisori către gospodării cu principalele informații legate de recensământ;
- participarea personalului INS în emisiuni TV și de radio în care au fost prezentate principalele trăsături și informații utile despre organizarea și sfera de cuprindere a RPL2011;
- reclame audio și video transmise de către posturile de radio și televiziune locale sau naționale;
- publicitate realizată în mijloacele de transport în comun (autobuze și metrou) etc.

3.3. Prelucrarea și evaluarea

3.3.1. Prelucrarea datelor

- Introducerea și codificarea

După ce toate tipurile de formulare de recensământ au fost predate către Secretariatele Tehnice Județene ale Recensământului Populației și Locuințelor, a început activitatea de introducere a informației individuale în baza de micro-date a recensământului.

Înainte ca această activitate de introducere a datelor să înceapă, o categorie specială de personal de recensământ – codificatori – au codificat toate răspunsurile la întrebările cu răspuns deschis din formularele individuale completate, utilizând clasificări și nomenclatoare predefinite. A fost cazul întrebărilor referitoare la: cetățenie, etnie, limbă maternă, religie, codul localității (de reședință obișnuită, loc de naștere, domiciliu, reședință anterioară, loc de muncă), țara reședinței anterioare, școala de cel mai înalt grad absolvită, școala urmată în prezent, ocupația și activitatea economiei naționale.

Introducerea datelor în baza de micro-date s-a realizat în mod tradițional, utilizând operatori PC.

- Variabile de identificare

S-a utilizat un cod de identificare special și unic pentru realizarea legăturii între diferite formulare de înregistrare. De exemplu, legătura între formularele individuale ale membrilor unei gospodării și formularul de gospodărie, respectiv de locuință a fost asigurată prin utilizarea codului de identificare unic ale cărui elemente constitutive au avut următoarea semnificație:

- codul mapei
- numărul de ordine al clădirii în cadrul mapei
- numărul de ordine al locuinței în cadrul clădirii
- numărul formularului LC în cadrul mapei
- numărul formularului SC în care s-a înregistrat locuința
- numărul formularului G din cadrul locuinței
- numărul de ordine al persoanei

Pentru identificarea înregistrărilor individuale inexistente în baza de microdate a recensământului și în sursele administrative folosite pentru metoda de colectare indirectă a datelor s-au utilizat codurile numerice personale (CNP) și adresele persoanelor.

- Corecția înregistrărilor

Pentru fiecare tip de formular, s-a definit o listă de condiții logice care a fost inclusă în software-ul de introducere a datelor în baza de micro-date a recensământului, precum și în cel de control a corectitudinii datelor înregistrate. Au fost verificate circa 1000 tipuri de condiții logice care au avut în vedere:

- prezența sau absența răspunsurilor la variabilele de bază;

- corelarea logică dintre răspunsurile la unele variabile;
- prezența valorilor aberante sau neobișnuite ;
- limitele normale pentru variabilele cantitative;
- corelarea logică dintre răspunsurile la variabile cuprinse în diferite formulare de recensământ (de exemplu, între informația legată de starea civilă de facto sau de jure și existența soțului/partnerului în aceeași gospodărie) etc.

Un set de verificări au fost rulate în același timp cu operațiunea de introducere a datelor în baza de micro-date a recensământului. Un al doilea set de condiții de control a fost aplicat datelor după introducerea lor în bază, în faza de validare a datelor. Aceste activități s-au realizat la nivelul fiecărui județ.

După ce introducerea și validarea datelor s-au încheiat, un al doilea set de operațiuni a fost realizat la nivelul INS, și anume:

- identificarea codurilor numerice personale invalide (CNP);
- căutarea și eliminarea dublelor înregistrări (două înregistrări pentru aceeași persoană prezente în baza de micro-date a recensământului) în același fișier (fișierele P, TP sau PPI);
- identificarea înregistrărilor lipsă;

Pe baza unor liste de erori și aceste anomalii au fost rezolvate la nivelul județelor.

- Imputarea de înregistrare (totală)

În urma procesului de prelucrare a formularelor individuale, sub-înregistrarea constatată în etapa prelucrării rezultatelor provizorii la RPL 2011 s-a confirmat. Prin urmare, au fost aplicate metode pentru asigurarea completitudinii datelor de recensământ, folosindu-se metoda colectării indirecte din surse administrative și metode statistice de imputare a înregistrărilor. Numărul persoanelor nerecenzate direct la Recensământul Populației și al Locuințelor din octombrie 2011 (RPL 2011) și identificate în sursele administrative de date a fost 1.183 mii. Sursele de date administrative identificate ca având informații utile pentru definitivarea rezultatelor RPL 2011 sunt cele cuprinse în:

- Registrul Național de Evidența Persoanei (RNEP) – gestionat de Direcția pentru Evidența Persoanelor și Administrarea Bazelor de Date;
- Declarația privind obligațiile de plată a contribuțiilor sociale, impozitul pe venit și evidența nominală a persoanelor asigurate – D112 – gestionată de Agenția Națională de Administrare Fiscală;
- Registrul de Evidență a Salariaților – IM – gestionat de Inspekția Muncii;
- Baza de date CNPP – gestionată de Casa Națională de Pensii Publice;
- Baza de date CNAS – gestionată de Casa Națională de Asigurări de Sănătate;
- Declarația de înregistrare fiscală/Declarație de mențiuni pentru persoanele fizice care desfășoară activități economice în mod independent sau exercită profesii libere – D70 – gestionată de Agenția Națională de Administrare Fiscală;
- Registrul de evidență a beneficiarilor de alocație de stat pentru copii, alocație de susținere a familiei și de ajutorul minim garantat – gestionat de Agenția de Plăți și Inspekție Socială;
- Baza de date a elevilor înscriși în anul școlar 2011-2012 – gestionată de Ministerul Educației Naționale.

Procedura de colectare indirectă din sursele administrative a avut ca punct de plecare compararea înregistrărilor din baza de date a RPL 2011 (informațiile înregistrate în formulare individuale completate de recenzori în perioada de colectare în teren) cu înregistrările existente în baza de date de la Evidența Populației. Setul de înregistrări găsite la Evidența Populației care lipseau din baza de date a

RPL 2011 (din toate formularele³ P, PPI sau TP) au fost căutate în alte surse administrative aferente lunii octombrie 2011 și lunilor precedente și ulterioare din același an, în conformitate cu conceptul reședinței obișnuite pe teritoriul României pentru o perioadă de cel puțin 12 luni, concept aplicat la RPL 2011 pentru măsurarea populației rezidente (stabile). Doar pentru persoanele identificate în sursele administrative utilizate, pentru care există dovezi clare că au fost pe teritoriul României în perioada recensământului și în cea mai mare parte a anului 2011, s-a adăugat (s-a imputat) o înregistrare în baza de date a RPL 2011, pentru care s-au completat ulterior identificatori și valori pentru variabilele de recensământ. În acest fel, toate înregistrările obținute prin colectare indirectă au aceeași structură cu restul înregistrărilor obținute prin interviuarea persoanelor în teren în perioada de colectare a datelor și se referă la aceeași perioadă de referință, permițând agregarea informației pentru întreaga populație rezidentă (stabilă) a țării, indiferent dacă aceasta a fost interviuată de recenzori sau nu.

Pentru adulții identificați (mamă și tată) pentru care s-au preluat informațiile din sursele administrative de mai sus, precum și pentru adulții (mamă și tată) care au fost recenzați la RPL 2011, au fost căutați și identificați minorii în Registrul Național de Evidența Persoanei.

Pe baza informațiilor privind adresa persoanelor enumerate, s-au completat și datele referitoare la gospodăria, acolo unde acestea au putut fi reconstituite.

- Imputarea de element (parțială)

Principiile pe care s-a bazat imputarea parțială au fost acelea privind folosirea celei mai bune surse și al celui mai potrivit proxy pentru informația lipsă. De aceea, imputarea parțială poate fi clasificată în două mari categorii:

- A. Unele variabile s-au imputat din sursele administrative de date unde au fost găsite; considerăm această metodă drept o colectare indirectă a datelor, nu o imputare deoarece aceste date sunt informații declarate de către persoanele însăși, astfel încât ele reprezintă valori valide, nu valori artificiale (cum este cazul imputărilor parțiale).
- B. A doua categorie se referă la imputări statistice. În funcție de tipul de variabilă, s-au aplicat următoarele tipuri de imputări parțiale:
  - pentru variabilele referitoare la indivizi s-a utilizat metoda donorului;
  - pentru variabilele calitative referitoare la locuințe s-a folosit metoda celei mai frecvente valori întâlnite în celula din care a făcut parte o anumită înregistrare;
  - pentru variabilele cantitative referitoare la locuințe s-a folosit metoda mediei celulei din care a făcut parte o anumită înregistrare.

Sursele administrative de date au fost folosite “în cascadă”, una după alta. Informațiile identificate în acestea au fost utilizate pentru imputare de element (parțială) a variabilelor de recensământ ale înregistrărilor imputate total.

Dacă informația era disponibilă în sursele administrative pentru înregistrările lipsă din baza de micro-date a recensământului, s-au colectat indirect din acestea următoarele informații pentru înregistrările imputate total: CNP (sexul și data nașterii au rezultat din CNP), starea civilă legală, localitatea de domiciliu, reședința obișnuită, cetățenia, școala de cel mai înalt grad absolvită, nivelul instituției de învățământ pe care persoana o urmează (dacă era cazul), statutul activității curente, timpul de lucru, ocupația, statutul profesional, activitatea economiei naționale și tipul de sector în care persoana lucrează.

Corecțiile automate aplicate au rezolvat unele inconsistențe între variabile, de genul:

- vârsta – nivelul școlii de cel mai înalt grad absolvită – statutul activității curente;

---

³ P – Persoană (prezentă sau temporar absentă); PPI – Persoană plecată pentru o perioadă îndelungată; TP – persoană temporar prezentă.

- ocupație – activitatea economiei naționale – tipul de sector în care persoana lucrează;
- vârsta – nivelul școlii urmate în prezent – nivelul școlii de cel mai înalt grad absolvită;
- vârsta – sex – starea civilă legală;
- vârsta – numărul de copii născuți-vii;

Datorită caracterului special al unor variabile sau a inexistenței informațiilor în sursele administrative utilizate pentru colectarea indirectă a datelor, au rămas neimputate parțial (răspunsurile au fost grupate în categoria “Informație nedisponibilă”) următoarele variabile:

1. În formularul P - Persoană

- anul căsătoriei
- anul constituirii uniunii consensuale
- numărul de copii născuți de o femeie
- etnia
- limba maternă
- religia
- dificultăți în desfășurarea activităților zilnice

2. În formularul LC – Locuință, clădire

- forma de proprietate a locuinței
- numărul de camere folosite pentru scopuri profesionale
- dotarea locuinței cu instalație de aer condiționat
- anul de construcție al clădirii
- materialul de construcție al pereților exteriori ai clădirii

- Suprimarea (ștergerea) de înregistrări

Au fost șterse acele înregistrări considerate a fi prezente în baza de micro-date de mai multe ori pentru aceeași persoană/ gospodărie sau clădire.

În etapa de control al datelor individuale colectate s-a constatat existența unor înregistrări cu același CNP (de cele mai multe ori perechi de înregistrări). Acestea au fost clasificate astfel:

- a. perechi de înregistrări cu același CNP recenzate în cadrul aceluiași județ și
- b. perechi de înregistrări cu același CNP recenzate în județe diferite

Modalitatea de rezolvare a fost diferită pentru cele 2 categorii.

Perechi de înregistrări cu același CNP recenzate în cadrul aceluiași județ

Pentru fiecare pereche de înregistrări cu CNP multiplu din cadrul aceluiași județ, angajații Secretariatelor Tehnice Județene au avut obligația identificării formularelor respective și confruntarea lor din punctul de vedere al corectitudinii informațiilor înscrise pe formulare și a informației înregistrate în baza de date.

- dacă, prin confruntarea numelui și prenumelui, a datei nașterii și a celorlalte informații de pe formulare, se ajungea la concluzia că este vorba despre aceeași persoană (pentru care s-au completat 2 formulare disticte), unul dintre formulare s-a șters din baza de date;
- în caz contrar, a fost clar că pe unul dintre formulare era înscris un CNP corect și pe cel de-al doilea era înscris un CNP greșit. În acest caz, pe baza informațiilor înscrise în formulare, în special numele, prenumele și data nașterii, s-a identificat CNP-ul corect al înregistrării care avea greșit înscris CNP-ul;
- dacă nu a fost posibilă corectarea CNP-ului, acesta a fost zeroficat, păstrându-se în baza de date ambele înregistrări.

Perechi de înregistrări cu același CNP recenzate în județe diferite

Perechile de înregistrări cu același CNP recenzate în județe diferite, au fost mai întâi verificate din punctul de vedere al identității răspunsurilor pe majoritatea variabilelor. Eliminarea uneia dintre cele două înregistrări s-a făcut pe baza următoarelor criterii:

- din două înregistrări având vârsta de cel puțin 18 ani și statutul activității curente de student, a fost păstrată înregistrarea recenzată într-o localitate care este centru universitar;
- din două înregistrări care au avut completat localitatea în care se află locul de muncă, una dintre înregistrări având locul de muncă în localitatea de recenzare și cealaltă într-o altă localitate, diferită de cea de recenzare, a fost păstrată înregistrarea la care localitatea în care se află locul de muncă coincidea cu localitatea de recenzare;
- din două înregistrări, una înregistrată într-un formular din LC – locuință, clădire și cealaltă într-un formular SC – spațiu colectiv de locuit, a fost păstrată înregistrarea din SC;
- dintr-o pereche de înregistrări, una aparținând unei persoane prezentă în localitatea de recenzare și cealaltă fiind înregistrată ca temporar absentă din localitate, a fost păstrată înregistrarea persoanei prezente.

Odată ce toate persoanele unei gospodării au fost șterse, s-a șters și înregistrarea aferentă gospodăriei, respectiv cea aferentă locuinței.

• Generarea gospodăriilor și a familiilor

Pornind de la înregistrările individuale imputate total, gospodăriile au fost determinate pe baza adreselor (toate persoanele care trăiau în aceeași locuință) și a relațiilor de familie.

S-au luat în considerare două cazuri diferite:

1. înregistrările individuale imputate total asociate cu o locuință deja înregistrată în baza de micro-date a recensământului – în acest caz, înregistrările individuale imputate total au fost incluse în gospodăria deja înregistrată din perioada de colectare a datelor în teren și relațiile între membrii gospodăriei au fost refăcute în funcție de aceseă noi înregistrări;
2. înregistrările individuale imputate total asociate cu o locuință (adresă) care nu era prezentă în baza de micro-date a recensământului – în acest caz s-a imputat total o înregistrare de gospodărie și o alta de locuință în fișierele G și respectiv LC.

Înregistrările imputate total rămase pentru care nu s-au găsit în sursele administrative relațiile între membrii gospodăriei au fost considerate gospodării formate din persoane neînrudite, al căror tip era necunoscut.

3.3.2. Evaluarea calității și a acoperirii, validarea finală a datelor

Evaluarea acoperirii

În perioada intercenzitară anterioară recensământului din 2011 măsurarea populației rezidente a României a fost supra-evaluată, deoarece nu au existat surse de date care să înregistreze și să furnizeze sistemului statistic date privind migrația internațională din perspectiva reședinței obișnuite. În acest mod, indicatorul populația rezidentă a fost supra-evaluat din cauza sub-evaluării migrației internaționale (aceasta fiind definită ca totalitatea persoanelor care au părăsit țara pentru mai mult de 12 luni și care și-au stabilit reședința obișnuită în străinătate, dar care și-au menținut domiciliul în România).

După ce s-a încheiat etapa de introducere și validare a informațiilor cuprinse în formularele individuale de înregistrare, un număr de 18.938.636 înregistrări individuale de persoane erau prezente în baza de micro-date a recensământului. Comparând acest număr cu estimările intercenzitare curente ale populației, sub-acoperirea identificată în etapa publicării rezultatelor preliminare s-a confirmat. A fost

necesară identificarea de metode de asigurare a completitudinii datelor de recensământ. Metoda adoptată a constat în identificarea înregistrărilor lipsă din baza de micro-date a recensământului în surse administrative de date, utilizând criteriile de timp, reședință obișnuită și de 12 luni perioadă neîntreruptă.

- *Sub-acoperirea*

Existența sub-acoperirii a fost constatată prin următoarele metode:

A. Ancheta de control

Principalul obiectiv al anchetei de control postcenzitară este de a măsura atât calitatea răspunsurilor date privind persoanele și locuințele, cât și volumul informațiilor culese, în scopul creșterii gradului de încredere al utilizatorilor în rezultatele recensământului.

Ancheta de control a urmărit estimarea erorilor din datele recensământului privind:

- **completitudinea** – verificarea recenzării tuturor locuințelor/unităților de locuit de pe întreg teritoriul țării;
- **acoperirea** – verificarea recenzării populației de pe tot cuprinsul țării;
- **calitatea răspunsurilor** înregistrate la recensământul populației și locuințelor – prin înregistrarea răspunsurilor în formularele anchetei a unui set restrâns de caracteristici dintre cele cuprinse în programul recensământului populației și al locuințelor.

Prin compararea răspunsurilor înregistrate la anchetă, cu cele obținute la recensământ, a fost posibil să se stabilească omisiunile și înregistrările în plus, frecvența și mărimea erorilor de observare întâmplătoare sau sistematice, tendința de acumulare a acestora pentru unele caracteristici, precum și relația de dependență între corectitudinea răspunsurilor și sursa răspunsurilor: persoana în cauză, altă persoană din gospodărie sau o persoană din afara gospodăriei.

În sfera de cuprindere a anchetei au intrat toate locuințele și persoanele din clădiri rezidențiale și nerezidențiale, precum și locuințele din spațiile colective de locuit (cămine studențești și muncitorești, cămine pentru nefamiliști, cămine pentru bătrâni, instituții de protecție a copiilor, hoteluri etc.), care trebuia să fie înregistrate și la recensământul populației și locuințelor.

Nu au fost incluse: *spațiile colective de locuit* de tip cămin, hotel sau tabără și *persoanele din acestea*, înregistrate la recensământ pe formulare separate.

Eșantionul anchetei de control

Acesta a fost constituit având în vedere cele două principii de bază ale selecției: **maximizarea reprezentativității și minimizarea costurilor**.

Ținând seama de faptul că, încă din faza de pregătire a recensământului, s-a creat o bază de selecție prin împărțirea întregului teritoriu al țării în sectoare de recensământ, de mărime aproximativ egală, eșantionul anchetei de control a fost constituit din această bază, prin selecție probabilistică în două trepte: în **prima treaptă** au fost alese sectoarele de anchetă, iar în **treapta a doua**, locuințele. Fiecare sector ales a fost repartizat unui controlor.

Conform sferei de cuprindere a anchetei, în baza de eșantionare nu au intrat sectoarele de recensământ constituite în unitățile de locuit în comun.

Considerând că cercetarea unui număr de circa 32 locuințe în fiecare sector de recensământ (1/3 din numărul total de locuințe din sector) permite o apreciere veridică asupra activității recenzorului și punând condiția ca mărimea eșantionului să asigure, pentru erori a căror frecvență este mai mică de 2%, o eroare maximă de selecție de 0,3%, garantată cu o probabilitate de 0,95, a rezultat că în *prima*

treaptă eşantionul trebuie să cuprindă 504 sectoare de recensământ (circa 5% din numărul total de sectoare), numite în continuare sectoare de anchetă.

Selecția eşantionului anchetei de control s-a realizat în ***două etape***:

- ***la nivel central***, în Institutul Național de Statistică, *prin alegerea*, din lista sectoarelor de recensământ, *a sectoarelor de anchetă, prin selecție întâmplătoare nerepetată*; în sectoarele selectate au fost vizitate toate clădirile cu locuințe și locuințele aferente, înregistrându-se un număr minim de indicatori, pentru a se aprecia *completitudinea și gradul de acoperire* la recensământ;
- ***la nivelul fiecărui județ***, *prin selectarea unei treimi dintre locuințele cuprinse în sectorul de anchetă*, pentru care au fost înregistrate caracteristici esențiale referitoare la toate gospodăriile și persoanele care le alcătuiesc, în scopul verificării *calității datelor* de recensământ.

Formularele anchetei de control

Pentru a asigura o calitate superioară a rezultatelor, în formularul Anchetei de control a fost cuprins un număr redus de caracteristici, atât pentru persoane, cât și pentru locuințe, cercetându-se numai caracteristicile definitorii pentru principalele rezultate ale recensământului și anume:

a. pentru gospodăriile din locuință

- numărul persoanelor prezente
- numărul persoanelor temporar absente
- numărul persoanelor plecate pentru o perioadă îndelungată
- numărul persoanelor temporar prezente

b. pentru locuință

- numărul gospodăriilor din locuință
- tipul locuinței
- forma de proprietate
- bucătărie / chichinetă în locuință
- baie (cu cadă și/sau duș) în locuință
- closet cu apă (wc) în locuință
- apă curentă în locuință
- încălzire centrală (inclusiv centrală termică proprie)

c. pentru persoanele prezente și temporar absente din gospodărie

- sexul
- data nașterii
- starea civilă legală
- situația persoanei la recensământ
- pentru câte luni a plecat persoana din localitatea de recensare?
- locul nașterii (reședința mamei la momentul nașterii persoanei recensate)
- domiciliul
- reședința anterioară (dacă este cazul)
- data stabilirii în localitatea de recensare
- cetățenia
- cărei etnii consideră persoana că îi aparține?
- care este limba maternă a persoanei?
- instituția de învățământ absolvită de cel mai înalt nivel (atestată printr-un certificat sau diplomă) - denumirea și profilul (nu s-au inclus masteratele și doctoratele)
- statutul activității curente (în săptămâna de referință 13-19 octombrie 2011)
- ocupația în activitatea principală
- locul de muncă

- activitatea principală a unității/subunității la care persoana este angajată

Întrebările au fost formulate identic cu cele cuprinse în formularele de recensământ (inclusiv numărul de ordine al caracteristicii), definirea, conținutul și metoda de înregistrare păstrându-se nemodificate.

Metoda de înregistrare

Înregistrarea informațiilor s-a efectuat prin interviu, ca și la recensământ, pe baza declarațiilor persoanelor din locuință, pe cât posibil, ca și la recensământ.

Principalele concluzii ale Anchetei de control

Din compararea rezultatelor obținute la recensământ cu cele de la ancheta de control, a rezultat că la recensământ au fost omise din unele gospodării 128 de persoane – ceea ce reprezintă 3,4% din numărul persoanelor înregistrate la anchetă; în schimb, în alte gospodării au fost înscrise greșit în plus, un număr de 64 de persoane, respectiv 1,7% din totalul persoanelor cuprinse în eșantion, rezultând o eroare netă de omisiune de 64 de persoane (1,7%), respectiv unui grad de cuprindere de 998,3 %. Locuințele omise au afectat rezultatele recensământului cu o eroare în minus de 1,1% față de ancheta de control: 0,8% în mediul urban și 1,3% în mediul rural.

B. Înregistrarea adreselor în care recenzorii au constatat non-răspunsuri

Ca răspuns la exercițiul de monitorizare al ritmului de înregistrare la recensământ în timpul perioadei de colectare a datelor în teren, recenzorii au fost solicitați să realizeze o agregare a datelor privind locuințele în care persoanele nu au participat la interviu. Informația obținută s-a referit la:

1. locuințe ocupate (persoanele au fost intervievate);
2. locuințe care și-au schimbat destinația (acestea nu mai aveau destinație de locuit; erau magazine, firme etc.);
3. locuințe convenționale în care ocupanții au refuzat explicit participarea la recensământ;
4. locuințe convenționale necontactate (nimeni nu a răspuns la încercările recenzorului de contactare, dar informații din alte surse au arătat existența unor persoane care locuiau în acea locuință);
5. locuințe convenționale neocupate (recenzorul a aflat de la terțe persoane că în locuința respectivă nu locuiește nimeni).

Din păcate, această metodă nu a surprins întreaga dimensiune a sub-acoperirii deoarece unele dintre aceste locuințe în care recenzorii nu au putut realiza interviurile individuale au fost înregistrate din perioada de colectare a datelor drept locuințe neocupate.

C. Mesaje în mass media în timpul perioadei de colectare a datelor în teren

Pe parcursul perioadei de colectare a datelor în teren, mass-media a evidențiat aspecte critice la adresa recensământului populației și locuințelor. Unul dintre acestea s-a referit la existența unor zone din marile orașe unde recenzorii nu au realizat vizitele în teren sau persoane care au declarat că nu au fost vizitate de către recenzori.

În conformitate cu legea dedicată recensământului populației și locuințelor, în ultimele zile ale perioadei de colectare a datelor în teren, persoanele pe care recenzorii nu le vizitaseră încă aveau obligația să se prezinte la primăriile respectivelor localități pentru a realiza interviurile în vederea înregistrării. Mass media a relatat cazuri în care un număr relativ mare de persoane s-au prezentat la oficiile special amenajate în cadrul primăriilor în scopul înregistrării la recensământ.

D. Comparația cu Registrul de evidență al populației, sursele administrative și statisticile în oglindă ale Eurostat

Un alt criteriu folosit a fost comparația statisticilor cu cele furnizate de Registrul de evidență al populației. Deși acest registru utilizează domiciliul drept criteriu pentru înregistrarea persoanelor și existența cetățeniei române, s-a putut obține o măsură a numărului de persoane pentru care trebuia să existe completat unul din cele 4 tipuri de formulare individuale de înregistrare (P, TP, TA sau PPI).

În condițiile existenței tuturor informațiilor necesare, numărul populației măsurată la recensământ (populația rezidentă) ar fi egal cu numărul de persoane prezente în Registrul de evidență al populației la care s-ar adăuga numărul de cetățeni străini care aveau reședința obișnuită în România și s-ar scădea numărul de emigranți după criteriul reședinței obișnuite. Această verificare a fost realizată și, urmare verificării, s-a identificat și soluția de rezolvare a sub-acoperirii. Mai exact, prin comparare cu datele din sursele administrative ar rezulta o populație rezidentă de circa 20,1 milioane persoane.

Sub-acoperirea a fost rezolvată prin metoda indirectă de colectare a datelor.

Un număr de 1.183.005 înregistrări individuale de persoane au fost imputate total în baza de micro-date a recensământului.

Ponderea persoanelor adulte pentru care s-au colectat informațiile indirect din sursele administrative a fost de: 64,9% din declarația D112, 0,5% din registrul de evidență a salariaților, 2,1% din declarația D070, 16,1% din Registrul de evidență a beneficiarilor de alocație de stat pentru copii, alocație de susținere a familiei și de ajutor minim garantat, 4,6% din baza de date a persoanelor asigurate la sistemul public de asigurări de sănătate și 11,8% din combinații de mai multe surse.

Din totalul celor 1.183.005 persoane, 47,2% erau de sex masculin și o cincime aveau la recensământ vârsta mai mică de 10 ani. Gradul de nerecenzare a fost semnificativ mai mare în mediul urban, comparativ cu mediul rural. Din totalul înregistrărilor colectate indirect din sursele administrative, ponderea celor care s-au regăsit în orașe și municipii a fost de 71,9%, diferența (28,1%) plasându-se în comune.

Sub-înregistrarea cea mai mare a fost în Municipiul București. Din totalul celor 1.183 mii persoane înregistrate indirect din sursele administrative, peste 17% s-au regăsit în Municipiul București. Dintre județele țării, în topul primelor șapte se află: Constanța (4,8%), Iași (4,4%), Timiș (3,4%), Bacău (3,0%), Cluj, Dolj și Galați (fiecare cu câte 2,9%). În județele mici, recenzarea s-a efectuat în mai bună măsură. Ponderile cele mai mici ale înregistrărilor colectate indirect din sursele administrative au revenit județelor: Covasna (0,5%), Harghita (0,7%), Sălaj (0,8%), Bistrița-Năsăud (1,0%).

• *Supra-acoperirea*

Supra-acoperirea a fost măsurată după introducerea datelor în baza de micro-date a recensământului.

- pentru persoane, prin utilizarea codului numeric personal (CNP) și identificarea acelor coduri prezente mai mult de o singură dată în înregistrările individuale din fișierele P, TP și PPI;
- pentru locuințe, prin utilizarea adresei;
- pentru clădiri, folosind codul unic de clădire.

Supra-acoperirea a fost rezolvată prin ștergerea din baza de date a celei de-a doua, a treia, etc. înregistrări pentru fiecare CNP multiplu identificat în baza de microdate a recensământului.

Criteriile de eliminare a înregistrărilor aferente unei anumite persoane, prezente de mai multe ori în baza de date (pentru același CNP) au fost descrise în secțiunea 3.3.1. Prelucrarea datelor, *Suprimarea (ștergerea) de înregistrări*.

Validarea finală a datelor

După introducerea datelor în baza de date și realizarea imputărilor necesare, s-a realizat o nouă etapă de validare, pe întregul set de înregistrări (colectate direct sau indirect). Erorile constatate au fost rezolvate și un întreg set de tabele a fost pregătit. Ultimele erori constatate în faza de verificare a corectitudinii tabelelor au fost la rândul lor corectate, putându-se astfel genera hipercuburile definite de Eurostat pe o bază de micro-date care conținea înregistrări corecte din toate punctele de vedere.

3.4. Diseminarea rezultatelor

Rezultatele Recensământului Populației și al Locuințelor 2011 au fost diseminate astfel:

Comunicate de presă

Au existat 3 comunicate de presă pentru diseminarea rezultatelor:

- pe 2 februarie 2012 pentru rezultatele provizorii;
- pe 24 august 2012 pentru rezultatele preliminare;
- pe 4 iulie 2013 pentru rezultatele definitive.

Fiecare comunicat de presă a fost însoțit de un set de tabele de prezentare a rezultatelor, care au cuprins cele mai importante rezultate ale fiecărei etape, postate în secțiunile dedicate ale website-ului www.recensamantromania.ro.

O conferință de presă a fost organizată în data de 4 iulie 2013 pentru prezentarea primelor rezultate definitive.

Format tabelar

S-a planificat și realizat tipărirea a 4 volume de rezultate definitive, și anume:

- Volumul I : *Populația rezidentă – Structura demografică* – 62 tabele
- Volumul II : *Populația rezidentă – Structura etnică și confesională* - 34 tabele
- Volumul III : *Populația rezidentă – Structura socio-economică* - 58 tabele
- Volumul IV : *Clădiri, locuințe, gospodării* - 53 tabele

A fost elaborat și tipărit un al cincilea volum, o variantă în limba engleză a rezultatelor definitive ale Recensământului Populației și al Locuințelor 2011, intitulat *General results population, households, dwellings* (45 tabele).

Acces la micro-date în scopuri de cercetare științifică

Accesul la micro-date este permis pe bază de cerere, în scopuri de cercetare științifică, pe baza unui Contract pentru utilizare de micro-date. Contractul conține informații privind contractantul, cadrul legal, obiectul contractului, obligațiile beneficiarului, condițiile în care contractul poate fi anulat și modalitățile de rezolvare a litigiilor.

Pe site-ul Institutului Național de Statistică – www.insse.ro – există o aplicație web dedicată datelor istorice ale RPL. Utilizatorii au acces la un eșantion conținând 10% din datele de recensământ în scopul de a lua la cunoștință care este sfera de cuprindere și tipul de statistici disponibile din ultimele trei recensăminte ale populației și locuințelor (1992, 2002 și 2011).

Aplicația web de hipercuburi

S-au proiectat 60 hipercuburi cantitative și 21 hipercuburi calitative obligatorii, în conformitate cu cerințele Regulamentului (CE) nr. 519/2010 al Comisiei din 16 iunie 2010 de adoptare a programului de date statistice și metadate privind recensământul populației și al locuințelor.

Solicitări la cerere

După finalizarea rezultatelor definitive ale Recensământului Populației și al Locuințelor din 2011 au fost realizate o serie de prelucrări suplimentare, ca răspuns la solicitările unei game variate de utilizatori: ministere și instituții guvernamentale, cercetători, organizații internaționale, primării sau persoane particulare etc.

Asigurarea confidențialității statistice

Confidențialitatea datelor a reprezentat unul dintre principalele aspecte ale Recensământului Populației și al Locuințelor din 2011. Acest subiect a fost prezent pe parcursul unora dintre cele mai importante activități de recensământ și a privit toate categoriile de personal de recensământ.

Principalele activități care au implicat aspecte legate de asigurarea confidențialității au fost următoarele:

- *Pregătirea recensământului*

În etapa de pregătire a legislației specifice recensământului populației s-au prevăzut anumite articole de lege privind colectarea și prelucrarea Codului Numeric Personal la recensământ, a etniei, religiei și a limbii materne, cu respectarea Legii nr. 677/2001 privind pentru protecția persoanelor cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date (articolul 12 din O.U.G. nr. 36/2007 cu modificările și adăugirile ulterioare).

Specificații speciale privind obligația de a respecta confidențialitatea datelor au fost incluse în Manualul personalului de recensământ și în suporturile de curs realizate cu ocazia instructajelor personalului de recensământ. Instructorii au avut obligația ca, în cadrul instructajelor, să dedice o secțiune specială subiectelor legate de asigurarea confidențialității în care să explice persoanelor instruite aceste aspecte deosebit de importante.

Fiecare persoană care a fost angajată pentru realizarea recensământului populației și al locuințelor a semnat, în momentul semnării contractului de muncă, un angajament special pentru respectarea regulilor de confidențialitate în toate etapele recensământului: colectarea, prelucrarea și diseminarea datelor.

- *Colectarea datelor*

Pe parcursul perioadei de colectare a datelor, s-au aplicat unele măsuri de protecție a datelor completate în formulare. De exemplu, recenzorii au avut obligația de a preda zilnic formularele completate către controlorul de care răspundea sectorul său de recensământ.

A fost complet interzis a se divulga informații privind persoanele interviuate colectate în contextul recensământului cu terțe persoane, cu excepția controlorului, care la rândul făcea parte din personalul de recensământ.

Pe fiecare tip de formular a fost tipărit următorul text:

CONFIDENȚIALITATEA DATELOR

Toate informațiile din acest formular sunt confidențiale și vor fi utilizate numai în scopuri statistice.

- *Introducerea și prelucrarea datelor*

Aceleași restricții legate de pericolul divulgării informațiilor individuale au fost aplicate și în cazul activităților de introducere și prelucrare a datelor.

Un capitol special este legat de protecția datelor din punct de vedere informatic. Variabilele de identificare au fost stocate separat de restul datelor într-un fișier la care accesul a fost restricționat.

Introducerea datelor a fost făcută la nivelul Secretariatelor Tehnice Județene, prin utilizarea unui sistem de software-uri special proiectat pentru recensământ. Sistemul a inclus o aplicație client locală și una de server.

Aplicația locală a fost dezvoltată utilizând tehnologia .NET 4.0 și a conținut o interfață user specifică pentru operatori cu care aceștia au introdus în baza de micro-date datele colectate pe hârtie în formularele individuale, au validat înregistrările din punctul de vedere al respectării unor corelații predefinite și au realizat corecțiile necesare (exclusiv imputările totale și parțiale).

O particularitate a aplicației locale a fost abilitatea de a lucra offline (fără conectare la aplicația de server). În acest caz, operatorii puteau introduce și valida local datele, iar când conectarea la server se realiza, datele introduse erau automat salvate în baza centrală.

Aplicația de server a fost realizată tot în tehnologia .NET 4.0 (WebServices REST), iar principalele funcțiuni au fost: salvarea datelor în baza centrală, validare de tip batch a datelor (seturi de formulare, re-validare), sincronizarea bazei centrale cu diferiții utilizatori off-line. Baza de micro-date este de tip Oracle 11g Database Server.

- *Diseminarea datelor*

S-au aplicat reguli pentru a împiedica divulgarea datelor individuale în etapa de diseminare a datelor. În general, tabelele tipărite au inclus un nivel rezonabil de dezagregare al datelor care să nu permită divulgarea datelor individuale prin intermediul statisticilor publicate.

Politica de asigurare a confidențialității datelor aplicată în cazul rezultatelor recensământului populației și locuințelor a fost aceeași cu cea aplicată de către Institutul Național de Statistică în cazul celorlalte cercetări statistice realizate.

Principala metodă utilizată a fost cea a “suprimării celulelor”. Aceasta a fost aplicată doar pentru agregările care au utilizat persoanele ca unități statistice, pentru toate variabilele la nivel de individ. Celulele de tabel cu mai puțin de 3 observații au fost protejate la toate nivelele de dezagregare.

Un alt mod de protecție împotriva divulgării unor informații individuale a fost gradul de dezagregare folosit. De exemplu, în tabelele printate care au diseminat etnia, religia sau limba maternă, categoriile de populație care au totalizat numere relativ mici de cazuri de observare (mai puțin de 20 mii persoane) au fost grupate în categoria “Alte etnii/ religii/limbi materne”.

3.5. Măsurile de asigurare a raportului cost-eficacitate

Bugetul total al recensământului populației și al locuințelor din anul 2011, aprobat prin Hotărâre de Guvern nr. 1502/2009, a fost de 192.624 mii lei. Bugetul a fost modificat în august 2012 prin Ordonanța de Guvern nr. 847/2012, datorită necesității de a prelungi perioada de introducere a datelor (pentru plata operatorilor P.C.).

Fiind stabilit prin lege, bugetul recensământului nu a putut fi depășit.